

Medya ile Sağlık Sektörünün İlişkileri

Sibel Güneş

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Genel Sekreteri

sibel@sibelgunes.com

www.sagliktagudem.com Yayın Yönetmeni

Haber nedir?

- Haber, henüz gerçekleşmiş bir olayın olabildiğince nesnel ve gerçeğe uygun bir biçimde aktarılmasıdır.
- Gazetecilik, kamuoyunu doğru, çok yanlı, çok boyutlu, hızlı, inanılır ve güvenilir bir şekilde bilgilendirme mesleğidir. Haberde esas kamuoyu yararadır.
- Görevdeki siyasi-iktisadi iktidarın işleyişini ve uygulamalarını -onun gizleme, örtme çabalarına direnerek- ortaya sermek, böylece kamuoyunun bu şeffaflık temelinde ortaya çıkmasını sağlamaktır.
- Sizin önemli haber diye baktığınız konu medyanın hiç ilgi alanına girmeyebilir

Sağlık habercisi kimdir?

- Sağlık habercisi kamu yararı adına taraftır.
- Sağlık hizmetine ulaşımda, tanı ve tedavi sürecindeki sorunların çözülmesinde tetikleyici rol oynar.
- Gazeteci doktor, ilaç, ilaç firması, hastane tanıtımını yapan kişi değildir.
- Haber kaynağının ya da halkla ilişkiler şirketinin uydusu değildir.

Sağlık Haberciliğinin gelişimi

- Uzman habercilik olarak 1990 yıllarında başladı
- İletişim fakóltesi mezunu gazeteciler bu alana ilgi gösterdi
- Gazetelerde sağlık haberlerinin sayısı artmaya başladı
- Sağlık sayfalarının sayısı arttı

Sağlık Haberciliğinin gelişimi

- 1991 yılında Eğitim ve Sağlık Muhabirleri Derneği kuruldu

- Sağlık Bilinci ve Medya Toplantıları dzenlendi
- Bildirgeler yayınlandı
- Etik sorunlar tartışıldı

Sağlık Haberciliğinin gelişimi

- Eğitim ve Sağlık Muhabirleri Derneği TGC, TTB ve meslek odalarıyla eğitim seminerleri dzenledi
- Tıp kongrelerinde medyaya özel toplantılar yapılmaya başlandı
- Gazeteciler tıp kongrelerinin oturumlarına konuk oldu

Sağlık Haberciliğinin gelişimi

- Medya ve sağlık temsilcileri birbirlerini dinlemeye başladılar
- Gazete, tv ve internet sitelerinde sağlık habercisi istihdamı artmaya başladı
- 2010 yılından sonra televizyonlarda sağlık programları görünür hale geldi

Haber kaynakları

- Yurttaşlar
- Kamu sağlık otoritesi
- Üniversiteler
- Bilimsel araştırmalar

Haber kaynakları

- Özel sağlık kuruluşları
- STK'lar
- İlaç sektörü
- Yerli ve yabancı ajanlar
- Sosyal medya paylaşımları

Kamu otoritesi neler yaptı?

- Sağlık Bakanlığı basın için alt yapısını geliştirdi
- Muhabir, kameraman, sosyal medya uzmanları işe alındı
- İl Sağlık Müdürlüklerinde basın danışmanlıkları
- Hastanelerde basın danışmanı istihdam edildi
- Basına düzenli bülten ve video servisi başladı

Özel hastaneler neler yaptı?

- Basın ve halkla ilişkiler bölümleri kuruldu
- Gazetecilik deneyimi olan kişiler işe alındı
- Basına düzenli bülten ve video servisi başladı
- Sağlık kampanyaları düzenlendi

Medyada yaşanan sorunlar

- 12 bin gazeteci işsiz kaldı
- Yüzlerce yayın organı kapandı
- Sağlık habercileri arasında işsizlik oranı arttı

Medyada yaşanan sorunlar

- Medyada sponsorluk uygulamaları habere ve programlara zarar verdi
- Haber adı altında tanıtımların sayısı çoğaldı
- Bu durum hem gazetecilerin hem de sektörün güvenilirliğini zedeledi
- Dr'ların sunduğu programlarda hastanelere yönlendirmeler başladı

Gazeteci- bilim insanı arasındaki fark

- Gazeteci bilgiye hemen ulaşmak ister
- Bilim insanı üzerinde en az 1 hafta çalışmak ister
- Gazeteciler konunun sonucunu ister
- Bilim insanları konunun tüm detayını anlatır
- Habere ulaşmak için önceden beklentilerin netleştirilmesi gerekir.
- Karşılıklı güven ilişkisi sağlanmalı ve her soru yanıtlanmalıdır.

Haberle ilgili sorunlar

- Habere ayrılan yer ve zamanla ilgili sorunlar
- Medyanın aşırı popüler bir dili tercih etmesi
- Sağlık personelinin bilimsel dilde ısrar etmesi
- Haber dilinin basitleştirilememesi
- Haberin mesajının vatandaş tarafından anlaşılabilmesi.

Sağlık haberciliğinin ilkeleri

Dünya Sağlık Örgütü'nün 1998-Moskova "Sağlık İçin İletişim" konulu toplantının sonuç bildirisi

1. Önce zarar verme,
2. Araştır, doğruyu bul,
3. Umut verme (özellikle mucizevi tedaviden bahsetme),
4. "Bu haberden kim yararlanır" sorusunu sor,
5. Haber kaynağının gizliliği ilkesini unutma,
6. Vereceğiniz haberler hasta, sakat ve çocuklara aitse, bir kez daha düşün,
7. Özel hayatı ve acıları haber yapma,
8. Acıyı duygu sömürüsü için asla kullanma,
9. Kararsız kalırsan haberden vazgeç.

MEDYA SAĞLIK İLİŞKİSİNDEKİ ETİK SORUNLAR

Türkiye Gazetecileri Hak ve Sorumluluk Bildirgesi

D- Gazetecinin temel görevleri

1. Gazeteci; halkın bilgi edinme hakkı uyarınca, haber alma, yorum yapma ve eleştirme özgürlüğünü kullanırken kendi açısından sonuçları ne olursa olsun, gerçekleri çarpıtmadan aktarmak zorundadır.
2. Gazeteci; başta barış, demokrasi, hukukun üstünlüğü laiklik ve insan hakları olmak üzere; insanlığın evrensel değerlerini, çok sesliliği, farklılıklara saygıyı savunur.
3. Gazeteci; milliyet, ırk, etnisite, cinsiyet, cinsel kimlik, cinsel yönelim, dil, din, mezhep, inanç, inançsızlık, sınıf, dünya görüşü ayrımcılığı yapmadan tüm uluslar, halklar ve bireylerin haklarını tanır, saygı gösterir.
17. Gazeteci, mağdurun, güçsüzün, yoksulun, ötekileştirilenin ve “sesini duyuramayanların” sesi olmakla yükümlüdür.

MEDYA SAĞLIK İLİŞKİSİNDEKİ ETİK SORUNLAR

Sağlık

- Sağlık konusunda sansasyondan kaçınmalı, insanları umutsuzluğa sürükleyecek veya sahte umut verecek yayın yapılmamalıdır.
- Tıbbi alandaki araştırmalar kesinleşmiş sonuçlar gibi yayınlanmamalıdır.
- Araştırmaları destekleyen kuruluşlar açıkça belirtilmeli, bilimsel kanıta dayalı olmayan tanı ve tedavi yöntemlerine haberlerde yer verilmemelidir.
- İlaç tavsiyesinde asla bulunulmamalıdır.
- Sağlık kuruluşlarında araştırmalar yapan, bilgi ve görüntü almaya çalışan gazeteci, kimliğini belirtmeli ve girilmesi yasak bölümlere ancak yetkililerin izniyle girmelidir.
- Hasta hakları gözetilerek hastanın ses ve görüntü kaydı izinsiz alınmamalıdır.
- Doktor veya hastanelerin suçlandığı haberlerde mutlaka onların da görüşüne başvurulmalıdır.

Medyayla iletişimin kuralları

- Medyayı kamu yararı adına düzenli olarak kullanın
- Sağlıkta haber olabilecek konuları medyayla paylaşırken öncelikli olarak uzman sağlık habercilerini tercih edin.
- Haberciyi bilgilendirirken hızlı hareket edin.
- Kafalarda soru işareti yaratan gelişmeleri hemen o gün hızlı bir biçimde açıklığa kavuşturun
- Paraya odaklı bir iletişim dili tercih etmeyin

Güvenilir haber kaynağı olmanın yöntemi

- Gazeteciyle güvene dayalı bir ilişki kurun
- Sürekli medyadan ve gazetecilerden şikayet etmekten kaçının
- Haberleri küçümsemeyin (Elma kansere iyi gelir)
- Verdiğiniz her bilgiyi kanıta dayandırın
- Gazeteciyle aranızdaki haber kaynağı, gazeteci sınırını aşmayın
- Yönlendirmeye, akıl vermeye çalışmayın, bilginizi paylaşın
- Sağlık alanı için önemli olan ama farkedilmeyen konularda gazetecinin dikkatini çekmekten kaçınmayın

Medya ile Sağlık Sektörünün İlişkileri

Sibel Güneş

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Genel Sekreteri

sibel@sibelgunes.com

www.sagliktagudem.com Yayın Yönetmeni

Dinlediğiniz için teşekkür ederim.